

Kommunikationsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om sambyggnad och samutnyttjande av nätinфраstruktur och om ändring av informationssamhällsbalken

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om sambyggnad och samutnyttjande av nätinфраstruktur och om ändring av informationssamhällsbalken (RP 116/2015 rd): Ärendet har remitterats till kommunikationsutskottet för betänkande.

Motion

I samband med propositionen har utskottet behandlat

- lagmotion LM 23/2015 rd Eeva-Johanna Eloranta sd m.fl. Lagmotion med förslag till ändring av informationssamhällsbalken.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överinspektör Tanja Müller, kommunikationsministeriet
- regeringssekreterare Janne Mänttari, kommunikationsministeriet
- jurist Hanna Heiskanen, Kommunikationsverket
- chef Petri Lehtikainen, Kommunikationsverket
- specialsakkunnig Päivi-Maria Virta, Kommunikationsverket
- jurist Natalia Lumme, Energimyndigheten
- laboratoriechef Tommi Toivonen, Strålsäkerhetscentralen
- specialsakkunnig Simo Tanner, Finlands Kommunförbund
- Senior Advisor Markku Lamminluoto, DNA Ab
- avdelningschef Rami Peltosaari, Elisa Abp
- verkställande direktör Tuomo Puhakainen, Saimaan Kuitu Oy
- verkställande direktör Timo Lehtimäki, Suomen Erillisverkot Oy
- Senior Legal Counsel Mika Enäjärvi, TeliaSonera Finland Oy
- direktör Kenneth Hänninen, Finsk Energiindustri rf
- juridisk chef Marko Lahtinen, FiCom ry
- jurist Jussi Mäkinen, FiCom ry
- chefsjurist Jenni Hupli, Finlands Fastighetsförbund rf
- biträdande direktör Mika Rontu, Finlands Vattenverksförening rf
- sekreterare Jussi Jäykkä, Elöverkänsliga i Finland rf

Betänkande KoUB 3/2016 rd

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Birkalands förbund
- Försörjningsberedskapscentralen
- Konkurrens- och konsumentverket
- Helsingfors stad
- Gasum Ab
- Keypro Oy
- Länsimetro Oy
- juridisk chef Marko Lahtinen, FiCom ry
- biträdande direktör Mika Rontu, Finlands Vattenverksförening rf
- Finnet-förbundet rf.

Inget yttrande av

- arbets- och näringsministeriet
- miljöministeriet
- Trafikverket
- direktör Kenneth Hänninen, Finsk Energiindustri rf.

PROPOSITIONEN OCH MOTIONEN

Regeringen föreslår att det stiftas en lag om sambyggnad och samutnyttjande av nätinfrastruktur och att informationssamhällsbalken ändras. Genom den föreslagna lagstiftningen genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation. Genom propositionen främjas utvecklingen av digitala tjänster och funktioner då byggkostnaderna särskilt för höghastighetsnät för elektronisk kommunikation och för sådana säkra elnät som krävs för att nämnda höghastighetsnät ska kunna fungera minskar.

Den föreslagna lagstiftningen gäller nät som är viktiga med tanke på ett fungerande samhälle. Ägarna och innehavarna av kommunikations-, energi-, vattentjänst- och trafiknät, dvs. nättaktörer, åläggs att under vissa förutsättningar tillgodose andra nättaktörers begäran om samutnyttjande av strukturer och konstruktioner i anslutning till näten. En skälig ersättning ska betalas för samutnyttjandet. Därutöver måste nättaktörer enligt förslaget under vissa förutsättningar gå med på att bygga nätverk tillsammans med andra nättaktörer. En förutsättning för sambyggnad ska vara att kostnaderna inte ökar för någon part jämfört med om näten byggs separat. Den föreslagna lagstiftningen ska tillämpas på samarbete där åtminstone en part är ett kommunikationsnät. Kommunikationsverket ska ansvara för tvistlösning i samarbetsfrågor. Förslagen som gäller samarbete inverkar inte på de bygg- och tillståndsbestämmelser samt arbetarskyddsföreskrifter som gäller byggande och utnyttjande av näten.

Nättaktörer och myndigheter ska via en särskild central informationspunkt göra den information om nät och om alla planerade nätprojekt som de förfogar över tillgängliga för dem som behöver informationen. Kommunikationsverket ska fungera som central informationspunkt. Kommunikationsverket ska på de grunder som anges i lagen kunna begränsa utlämnande av information till exempel för att trygga den nationella säkerheten.

Betänkande KoUB 3/2016 rd

Interna kommunikationsnät i fastigheter och byggnader ska byggas i samband med nybyggnation eller omfattande renoveringar.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 juli 2016.

Lagmotionen

I lagmotion LM 23/2015 rd föreslås ändringar i informationssamhällsbalken (917/2014) som gäller bland annat placering av basstationer och radiomaster, offentlighet för lägesdata och att utarbeta placeringsplanen och informera olika parter om den.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet välkomnar strävan att främja ett effektivare utnyttjande av information om nätinfrastrukturen och särskilt samarbete vid utbyggnad av kommunikations- och elnät. Förslagen kan bidra till att snabba upp byggandet av kommunikationsnät och hjälpa nya projekt i starten.

Vid utfrågningen av sakkunniga har det bland annat påpekats att propositionen kommer att öka det administrativa arbetet för nättaktörerna. Utskottet vill betona att man vid verkställandet av regleringen bör sträva efter att i allt väsentligt undvika överflödiga eller överlappande ålägganden och att minimera den administrativa bördan.

Sambyggnad

Sambyggnad kan i bästa fall klart sänka aktörernas kostnader. Utskottet ser positivt på att sambyggnad kan bidra exempelvis till att minska behovet av att upprepade gånger gräva upp vägnät då flera nät kan byggas samtidigt. Utskottet ser också positivt på att sambyggnad kan ge särskilt mindre nättaktörer nya möjligheter och betonar att när regleringen verkställs måste det gå att finna en rättvis balans mellan små och stora aktörers intressen.

Utskottet noterar att enligt propositionen ska ett villkor för skyldigheten till sambyggnad vara att ingendera nättaktören drabbas av högre byggkostnader jämfört med separat byggande. Enligt erhållen utredning kan man genom den föreslagna modellen för kostnadsfördelning fördela parternas kostnader jämnt och så att den part som gynnas mer av sambyggnad också bär en proportionellt större del av kostnaderna. I sista hand är det vid eventuella meningsskiljaktigheter Kommunikationsverket som ska se till att kostnaderna fördelas rättvist.

Utskottet ser gärna att nättaktörerna går in för ökad sambyggnad för att säkerställa den sammanlagda nyttan för samhället. Utskottet anser att det är god praxis att man exempelvis vid planeringen och byggandet av Västmetron från första början har beaktat behoven i fråga om byggande av andra nät. Utskottet anser att man bör utnyttja den nuvarande relativt snabba bygghastigheten för jordkablar vid byggandet av kommunikationsnät så att de blir billigare att bygga ut.

Kommunikationstjänster, energidistribution och vattentjänster är nödvändiga för medborgarna. Tillgången på dem måste vid behov kunna garanteras genom att den behövliga tekniken på vissa

Betänkande KoUB 3/2016 rd

lagfästa villkor också får placeras på ett visst område eller i en viss byggnad oavsett ägarförhållandena. Enligt vad utskottet erfar ändrar propositionen inte regleringen i detta avseende. Men utskottet vill betona behovet av att trygga markägarnas rättigheter också när det gäller sambyggnad och beslut om att placera nät.

Utskottet understryker att utbyggnaden av kommunikationsnät fortsatt ska styras av principen om teknikneutralitet och hithörande flexibilitet även när tekniken utvecklas. Det finns ett uppenbart behov för användning och utbyggnad av såväl trådlösa som fasta nät, och också för utnyttjandet av trådlösa nät är det väsentligt att främja byggandet av det fasta nätet.

Central informationspunkt

Utskottet välkomnar att en central informationspunkt inrättas. Ändå konstaterar utskottet att det kommer att innebära många slag av utmaningar att genomföra systemet i praktiken. Informationen om nätinfrastrukturen kan teoretiskt sett också utnyttjas för syften som är kriminella eller som äventyrar samhällets säkerhet. Därför vill utskottet understryka att informationspunkten genomgående måste uppfylla höga krav på datasäkerhet när det gäller tekniskt genomförande, överlättelse av information och utnyttjande av information i övrigt. Det måste finnas en balans mellan informationspunktens funktionalitet och säkerhet så att samhällets säkerhet inte äventyras under några som helst omständigheter.

Sakkunniga har påpekat att nättaktörer åsamkas kostnader bland annat för att leverera information till den centrala informationspunkten och för de ändringar i exempelvis datasystem som behövs för detta. Utskottet vill betona att både när det gäller planeringen och upprättandet av informationspunkten och det praktiska genomförandet av regleringen i övrigt, bör kostnaderna hållas så låga som möjligt för att kostnadsvinsterna av sambyggnad inte ska minska.

Utskottet fäster stor vikt vid att propositionens konsekvenser i fråga om säkerhet och kostnader följs noga och att eventuella problem åtgärdas effektivt.

Eftersom regleringen berör ganska många olika slags nättaktörer behöver aktörerna information och även praktiska anvisningar om vad kraven i fråga om den centrala informationspunkten innebär just i deras fall. Anvisningar kommer att behövas också för att olika aktörer i fortsättningen ska förstå att be om sådana uppgifter från informationspunkten som gynnar just deras verksamhet.

Det är ytterst bra, menar utskottet, att informationspunktens data om nätens placering kan utnyttjas också för att utveckla nätens funktionssäkerhet och för att undvika oavsiktliga skador på näten i samband med byggande. De senaste åren har väderleksfenomen orsakat omfattande elavbrott och störningar i kommunikationsnät med betydande ekonomiska och andra konsekvenser. Därför är det enligt utskottet viktigt att i fortsättningen också finna nya lösningar på dessa problem.

Utskottet vidhåller sin tidigare ståndpunkt att den centrala prioriteringen vid regleringen av kommunikationsmarknaden i fortsättningen är att minska regleringen och den administrativa bördan, utveckla tjänsterna och öka investeringarna i branschen.

Betänkande KoUB 3/2016 rd

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med följande ändringsförslag.

DETALJMOTIVERING

7 §. Informationsskyldighet. Paragrafens två första moment har på grund av ett tekniskt fel för- enats i propositionen. Utskottet föreslår att 1 mom. spjälks upp i två separata moment så att för- slagets 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom. Utfrågningen av sakkunniga har visat på sinsemellan av- vikande tolkningar av huruvida ett offentligt samfund enligt förslaget har en skyldighet att till- handahålla sin information i digital form. För att undvika oklara tolkningar föreslår utskottet att det i paragrafens 2 mom. uttryckligen skrivs in att ett offentligt samfund inte är skyldigt att digi- talisera information som avses i 5 § 1 mom. Enligt utskottets uppfattning motsvarar det här pro- positionens syfte.

9 §. Undersökningar på plats. Utskottet föreslår att det görs en ändring av teknisk natur i para- graph hänvisningen i 1 mom.

10 §. Tillsyn och avgörande av meningsskiljaktigheter. Utskottet föreslår att en bestämmelse som ingår i paragrafen två gånger med nästan samma innehåll stryks ur 1 mom. Ändringen på- verkar inte lagförslagets innehåll.

13 §. Kommunikationsverkets rätt att meddela föreskrifter. Vid utfrågningen av sakkunni- ga uttrycktes oro över att senare meddelade föreskrifter av Kommunikationsverket kan medföra betydande kostnader för nättaktörerna. Enligt uppgift till utskottet är denna behörighet att medde- la föreskrifter i praktiken nödvändig för att genomföra Kommunikationsverkets lagfästa uppgift. Men utskottet föreslår att bestämmelsen preciseras så att de närmare föreskrifterna enbart kan gäl- la tekniska frågor.

Dessutom anser utskottet utifrån en utredning att det med avseende på systemets praktiska funk- tion och användbarhet är viktigt att den information som lämnas till den centrala informations- punkten till sitt minimiinnehåll är tillräckligt kommensurabel. Därför föreslår utskottet att Kom- munikationsverket ska kunna meddela föreskrifter också om informationens minimiinnehåll. Ut- skottet konstaterar att minimiinnehållet principiellt ska definieras så att alla aktörer med skäliga åtgärder kan uppfylla kraven. Minimiinnehållet bör också avgränsas så att de minimiuppgifter som krävs är nödvändiga för den centrala informationspunktens verksamhet och syfte. Det är sär- skilt viktigt att i minimiinnehållet beakta bitvis uppenbara skillnader i tekniska och motsvarande särdrag mellan olika nät såsom kommunikations-, energi- och vattentjänstnät. Utskottet erfar att förslaget är ytterst viktigt för att få sambyggnaden att fungera och nå målen för informations- punkten.

Lagmotionen

Utskottet har hört sakkunniga om lagmotionen i samband med behandlingen av propositionen. Enligt utredning skulle de föreslagna ändringarna få konsekvenser som delvis står i konflikt med motionens mål och förslagen kan i framtiden försvåra introduktionen av ny teknik. Det är ändå

Betänkande KoUB 3/2016 rd

uppenbart, menar utskottet, att genomförandet av ändringar som de föreslagna kräver mer omfattande konsekvensbedömningar. Därför föreslår utskottet att riksdagen förkastar lagförslaget i lagmotion LM 23/2015 rd. Utskottet upprepar sin tidigare ståndpunkt och anser det vara mycket viktigt att följa och fortsätta studera de eventuella hälsoeffekterna av den utrustning och teknik som används för elektronisk kommunikation för att eventuella orsakssamband ska kunna påvisas eller uteslutas vetenskapligt.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunikationsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 2 i proposition RP 116/2015 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 i proposition RP 116/2015 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Riksdagen förkastar lagförslaget i lagmotion LM 23/2015 rd.

Utskottets ändringsförslag

1.1

Lag

om sambyggnad och samutnyttjande av nätinфраstruktur

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om sambyggnad och samutnyttjande av kommunikationsnät, energinät, trafiknät och vattentjänstnät. Lagen tillämpas endast om en av parterna i samarbetet är ett kommunikationsnät. I denna lag föreskrivs det också om lämnande av information till den centrala informationspunkten.

Betänkande KoUB 3/2016 rd

Om informationssamhällsbalken (917/2014) eller lagen om stöd för byggande av bredband i glesbygdsområden(1186/2009) innehåller bestämmelser som avviker från denna lag, ska de bestämmelserna tillämpas i stället för denna lag.

Denna lag tillämpas inte på sådana nättaktörer vars verksamhet riktar sig till ett litet antal användare och är geografiskt begränsad samt ekonomiskt mindre betydelsefull. Denna lag tillämpas inte heller på säkerhetsnätsverksamhet som hör till tillämpningsområdet för lagen om verksamheten i den offentliga förvaltningens säkerhetsnät (10/2015).

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) kommunikationsnät nät som avses i 3 § 39 punkten i informationssamhällsbalken,
- 2) energinät gas- och elnät, nät för värme och kyla samt andra liknande nät,
- 3) trafiknät landsvägar, gator, enskilda vägar, järnvägar, hamnar och flygplatser samt andra liknande trafikområden,
- 4) vattentjänstnät spillvattennät och avloppsnät för dagvatten,
- 5) fysisk infrastruktur strukturer, konstruktioner och byggnader samt delar av sådana, som är avsedda att rymma delar av ett nät utan att de själva blir en aktiv del av nätet,
- 6) nättaktör en ägare eller innehavare av ett nät som omfattas av lagens tillämpningsområde eller av fysisk infrastruktur i anslutning till ett sådant, eller ett teleföretag, dock inte bostadsaktiebolag, ömsesidiga fastighetsaktiebolag eller därmed jämförbara sammanslutningar,
- 7) kritisk infrastruktur fysisk infrastruktur, nät eller delar av dessa för vilka gäller att ett äventyrande av dem skulle kunna förorsaka betydande allmän fara eller försvagad nationell säkerhet.

3 §

Samutnyttjande

En nättaktör är skyldig att på skriftlig begäran av en annan nättaktör överlåta nyttjanderätten till sin fysiska infrastruktur på rättvisa och skäliga villkor. Nättaktören ska i begäran definiera projektet och dess tidsramar samt vilka delar av nätet som behövs. Om begäran inte är tillräckligt specificerad, ska nättaktören utan dröjsmål be den nättaktör som framställt begäran att komplettera begäran. En nättaktör får vägra upplåta nyttjanderätt till sin fysiska infrastruktur endast på någon av följande grunder:

- 1) den fysiska infrastrukturen är inte tekniskt lämplig för samutnyttjande,
- 2) nättaktörens eget bruk och rimliga framtida behov,
- 3) den allmänna eller nationella säkerheten äventyras,
- 4) andra tjänster som tillhandahålls i samma fysiska infrastruktur äventyras.

En nättaktör ska skriftligen besvara en begäran som avses i 1 mom. inom en månad från det att begäran mottogs samt motivera sin eventuella vägran. Om nättaktören vägrar att upplåta nyttjanderätt till sin fysiska infrastruktur eller låter bli att besvara en begäran om nyttjanderätt inom ovannämnda tidsfrist, eller om en överenskommelse om villkoren för nyttjanderätten inte har nåtts inom två månader från det att begäran om nyttjanderätt mottogs, kan den nättaktör som framställt begäran föra ärendet till Kommunikationsverket för avgörande.

Betänkande KoUB 3/2016 rd

Om begäran om nyttjanderätt gäller en fysisk infrastruktur som är belägen på en tredje parts område, svarar den som framställt begäran för att skaffa den nyttjanderätt som behövs.

4 §

Sambyggnad

En näaktör ska tillgodose en annan näaktörs begäran om sambyggnad av fysisk infrastruktur och sambyggnad av nät på rättvisa och skäliga villkor. Begäran ska framställas skriftligen och specificerat. En skälig begäran ska tillgodoses, om inte sambyggnaden

1) leder till ökade kostnader för näaktörerna jämfört med om infrastrukturen eller nätet byggs separat,

2) gäller ett mindre byggprojekt, eller

3) äventyrar nätets säkerhet eller användningen av nätet för det avsedda ändamålet.

Begäran om sambyggnad ska lämnas in i ett så tidigt skede som möjligt och senast en månad innan ansökan om tillstånd för projektet lämnas till den behöriga myndigheten.

Om inte annat avtalas ska kostnaderna för sambyggnaden delas mellan näaktörerna i förhållande till de uppskattade kostnaderna om infrastrukturen eller nätet skulle ha byggts separat.

Vägrar en näaktör tillgodose en annan näaktörs begäran om sambyggnad, eller har en överenskommelse om villkoren inte nåtts inom en månad från det att begäran om sambyggnad motogs, kan den näaktör som framställt begäran föra ärendet till Kommunikationsverket för avgörande.

5 §

Central informationspunkt

Kommunikationsverket ska se till att det finns en lättanvänd och informationssäker central informationspunkt, genom vilken det utan obefogat dröjsmål och i digital form lämnas nätrelaterad information om

1) nätens fysiska infrastruktur,

2) planerade byggarbeten,

3) tillståndsförfaranden som gäller byggande,

4) positionen för kablarna, rören och liknande aktiva delar av nätet.

Information behöver dock inte lämnas till den del lämnandet kan anses äventyra

1) nätens informationssäkerhet,

2) allmän eller nationell säkerhet,

3) företags- och affärshemligheter.

Bestämmelser om avgifter som tas ut för lämnande av information enligt 1 mom. 1–3 punkten finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

Omrövning av ett beslut som avses i 2 mom. får sökas hos Kommunikationsverket. Bestämmelser om omrövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Betänkande KoUB 3/2016 rd

6 §

Ordnande av den centrala informationspunktens verksamhet

Kommunikationsverket kan sköta de uppgifter som avses i 5 § 1 mom. självt eller skaffa dessa tjänster hos en utomstående tjänsteleverantör, förutsatt att de uppgifter som överförs på tjänsteleverantören är av teknisk och biträdande art. En tjänsteleverantör får inte i sin övriga affärsverksamhet utnyttja information som tjänsteleverantören tagit del av vid fullgörandet av uppgifterna.

På personer som är anställda hos en tjänsteleverantör tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de utför uppgifter i enlighet med 5 § 1 mom. Personer som är anställda hos en tjänsteleverantör ska, när de utför uppgifter i enlighet med 5 § 1 mom., iaktta vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), förvaltningslagen, arkivlagen (831/1994), språklagen (423/2003) och samiska språklagen (1086/2003). Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

7 §

Informationsskyldighet

En nättaktör ska genom den centrala informationspunkten i digital form och utan obefogat dröjsmål tillhandahålla den information som avses i 5 § 1 mom. och ändringar i informationen. ~~En nättaktör ska vid behov lämna den information om sin egen verksamhet som avses i 5 § 1 mom. direkt på skriftlig begäran av en annan nättaktör. Informationen ska lämnas på rättvisa och skäliga villkor inom två månader från det att den skriftliga begäran mottogs. Nättaktören kan vägra lämna informationen på de grunder som avses i 5 § 2 mom.~~

En nättaktör ska vid behov lämna den information om sin egen verksamhet som avses i 5 § 1 mom. direkt på skriftlig begäran av en annan nättaktör. Informationen ska lämnas på rättvisa och skäliga villkor inom två månader från det att den skriftliga begäran mottogs. Nättaktören kan vägra lämna informationen på de grunder som avses i 5 § 2 mom. Ett offentligt samfund är inte skyldigt att digitalisera information som avses i 5 § 1 mom. (Nytt 2 mom.)

Ett offentligt samfund som förfogar över information som avses i 5 § 1 mom. i digital form ska genom den centrala informationspunkten tillgängliggöra informationen och ändringar i den inom två månader från det att informationen mottogs, om informationen inte annars finns att tillgå genom den centrala informationspunkten. Tidsfristen kan förlängas med högst en månad om det behövs för att säkerställa att informationen är tillförlitlig.

Om det uppstår en tvist beträffande skyldigheterna enligt denna paragraf får den vars rättigheter eller intressen ärendet gäller föra ärendet till Kommunikationsverket för avgörande.

8 §

Undantag från informationsskyldigheten

Den informationsskyldighet som anges i 7 § gäller inte sådan fysisk infrastruktur som inte lämpar sig för samutnyttjande och inte heller kritisk infrastruktur.

Betänkande KoUB 3/2016 rd

9 §

Undersökningar på plats

En näaktör ska på skriftlig begäran av en annan näaktör vid behov tillåta sådana undersökningar på plats som gäller specifika delar av dess fysiska infrastruktur. Näaktören kan vägra tillåta undersökningar på plats på de grunder som avses i 5 § 23 mom.

Begäran ska besvaras skriftligen inom en månad från det att en begäran enligt 1 mom. mottogs.

Om det uppstår en tvist beträffande skyldigheterna enligt denna paragraf får den vars rättigheter eller intressen ärendet gäller föra ärendet till Kommunikationsverket för avgörande.

10 §

Tillsyn och avgörande av meningsskiljaktigheter

Kommunikationsverket har till uppgift att utöva tillsyn över efterlevnaden av denna lag samt bestämmelser som utfärdats och beslut som meddelats med stöd av den, om inte något annat föreskrivs i denna lag. ~~Kommunikationsverket kan ålägga den som bryter mot denna lag eller mot föreskrifter som meddelats med stöd av den att inom en rimlig tid rätta till felet eller försummelsen.~~ Kommunikationsverket ska främja samarbetet mellan näaktörer och sträva efter att i första hand genom medling lösa meningsskiljaktigheter mellan näaktörerna. Kommunikationsverket ska, med undantag för under exceptionella förhållanden, fatta beslut i ärenden som avses i 3 § inom fyra månader från det att ärendet blev anhängigt och i ärenden som avses i 4 §, 7 § och 9 § inom två månader från det att ärendet blev anhängigt.

Om någon bryter mot denna lag eller mot föreskrifter som meddelats med stöd av den, kan Kommunikationsverket ålägga denne att inom en skälig tid rätta till felet eller försummelsen. Beslutet kan förenas med vite eller med hot om att verksamheten helt eller delvis avbryts eller att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad. Bestämmelser om vite, hot om avbrytande och hot om tvångsutförande finns i viteslagen (1113/1990).

11 §

Expertgrupp till stöd vid tvistlösning

Kommunikationsverkets ska tillsätta en expertgrupp med uppgift att biträda Kommunikationsverket vid avgörande av meningsskiljaktigheter. I arbetsgruppen ska finnas representanter för de sektorer som är viktiga med tanke på de nät som avses i 1 § 1 mom. och de sektorer som är viktiga med tanke på tillämpningen av denna lag, samt för myndigheterna inom dessa sektorer.

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet har Kommunikationsverket, trots sekretessbestämmelserna, rätt att till arbetsgruppens medlemmar lämna ut behövlig information, om informationen är nödvändig för skötseln av gruppens uppgifter och inte innehåller konfidentiella meddelanden eller förmedlingsuppgifter.

På arbetsgruppens medlemmar tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de sköter uppgifter som avses i denna paragraf. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

Betänkande KoUB 3/2016 rd

12 §

Kommunikationsverkets rätt att få information

Kommunikationsverket har, när det fullgör uppgifter enligt denna lag, rätt att trots sekretessbestämmelserna få den information som det behöver för att fullgöra sina uppgifter av dem vilkas rättigheter och skyldigheter denna lag gäller samt av aktörer som handlar för deras räkning.

Informationen ska lämnas ut avgiftsfritt, utan obefogat dröjsmål och i den form som myndigheten begärt.

13 §

Kommunikationsverkets rätt att meddela föreskrifter

Kommunikationsverket får meddela närmare **tekniska** föreskrifter om den i 7 § avsedda informationens **minimiinnehåll**, digitala form och om interoperabiliteten och informationssäkerheten hos de system som behövs för behandling och överföring av informationen.

14 §

Besvär

Omprövningsbeslut och andra beslut som Kommunikationsverket fattat får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Kommunikationsverket har rätt att anföra besvär över ett sådant beslut av förvaltningsdomstolen genom vilket förvaltningsdomstolen har ändrat eller upphävt ett i 1 mom. avsett beslut av Kommunikationsverket.

Över förvaltningsdomstolens beslut får besvär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

15 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 . De uppgifter som avses i 5 § 1 mom. ska dock finnas tillgängliga via den centrala informationspunkten först den 1 januari 2017.

2.

Lag

om ändring av informationssamhällsbalken

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i informationssamhällsbalken (917/2014) 111 och 249 § samt
fogas till lagen en ny 249 a § som följer:

111 §

Nyttjanderätt till fastigheters och byggnaders interna nät

Bostadsaktiebolag, fastighetsaktiebolag och med dem jämförbara sammanslutningar som äger eller administrerar en fastighets interna eller flera fastigheters gemensamma fasta kommunikationsnät som är kopplat till ett allmänt kommunikationsnät, är skyldiga att på icke-diskriminerande villkor ge det teleföretag som abonnenten har valt tillträde till icke-upptagen kapacitet av fastighetens eller fastighetsgruppens interna kommunikationsnät för förmedling av kommunikationstjänster till abonnentens terminalutrustning inom fastigheten. Det teleföretag som fått nyttjanderätt har rätt att ansluta sitt allmänna kommunikationsnät till fastighetens eller byggnadens interna kommunikationsnät.

Om en överenskommelse om nyttjanderätten inte har nåtts inom två månader från det att begäran om nyttjanderätt mottogs, kan parterna föra ärendet till Kommunikationsverket för avgörande. Kommunikationsverket ska avgöra ärendet inom två månader från det att ärendet blev anhängigt.

249 §

Planering och byggande av fastigheters och byggnaders fysiska infrastruktur och interna nät

Fastigheters och byggnaders interna kommunikationsnät som ansluts till ett allmänt kommunikationsnät ska uppfylla kraven enligt denna lag. Fastigheters och byggnaders interna kommunikationsnät ska i den mån det är möjligt planeras så att de abonnenter som avses i 111 § kan välja teleföretag.

Den som påbörjar ett byggprojekt ska se till att den nya fastigheten eller byggnaden är utrustad med fysisk infrastruktur som stöder snabba bredbandsförbindelser fram till nätanslutningspunkten. I fastigheten eller byggnaden ska det i samband med detta byggas ett internt kommunikationsnät som stöder snabba bredbandsförbindelser och som uppfyller kraven enligt 1 mom.

Det som föreskrivs i 2 mom. ska också tillämpas på sådana betydande totalrenoveringsprojekt i fastigheten eller byggnaden som omfattar strukturella ändringar, om det i fastigheten eller byggnaden inte finns ett internt kommunikationsnät som stöder snabba bredbandsförbindelser och det

Betänkande KoUB 3/2016 rd

är byggnadstekniskt motiverat att bygga fysisk infrastruktur och ett internt kommunikationsnät i samband med projektet.

Bestämmelserna i 2 och 3 mom. tillämpas inte på projekt som avser

- 1) småhus,
- 2) fritidsbostäder,
- 3) byggnader som ägs och huvudsakligen används av ett offentligt samfund,
- 4) byggnader där det, med beaktande av byggnadens användningsändamål och av kostnaderna för byggandet, skulle vara uppenbart oskäligt att bygga fysisk infrastruktur och ett internt kommunikationsnät som stöder snabba bredbandsförbindelser.

Kommunikationsverket får meddela föreskrifter om

- 1) de tekniska egenskaper hos kommunikationsnät som ska beaktas vid planeringen av näten samt utformningen av och innehållet i planeringsdokumenten,
- 2) tekniska anslutningspunkter i kommunikationsnäten,
- 3) de tekniska krav som ska ställas på sådan fysisk infrastruktur i fastigheter och byggnader som stöder snabba bredbandsförbindelser samt konstaterande av dessa krav och av fastigheters och byggnaders existerande interna kommunikationsnäts prestanda,
- 4) andra tekniska arrangemang som kan jämföras med dem som nämns i 1–3 punkten och som har betydelse för administreringen av fastigheters och byggnaders interna kommunikationsnät.

249 a §

Teleföretags skyldigheter när det gäller fastigheters och byggnaders interna nät

Ett teleföretag får inte förutsätta att byggande, installation och underhåll av sådana interna kommunikationsnät i fastigheter och byggnader som är avsedda att anslutas till ett allmänt kommunikationsnät (*teleentreprenad*) får utföras endast av en teleentreprenör som valts av teleföretaget.

Ett teleföretag får inte förutsätta att en fastighets eller byggnads interna kommunikationsnät ansluts till teleföretagets kommunikationsnät så att det begränsar administreringen av fastighetens interna kommunikationsnät och möjligheten att välja teleföretag.

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna i 249 § 2 och 3 mom. tillämpas dock först på sådana byggprojekt och totalrenoveringsprojekt för vilka ansökan om bygglov har lämnats in den 1 januari 2017 eller därefter.

Helsingfors 11.3.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Ari Jalonen saf
medlem Katja Hänninen vänst
medlem Marisanna Jarva cent

Betänkande KoUB 3/2016 rd

medlem Jyrki Kasvi gröna
medlem Jukka Kopra saml
medlem Suna Kymäläinen sd
medlem Eeva-Maria Maijala cent
medlem Outi Mäkelä saml
medlem Jari Ronkainen saf
medlem Satu Taavitsainen sd
medlem Ari Torniainen cent
ersättare Teuvo Hakkarainen saf.

Sekreterare var

utskottsråd Juha Perttula.